

Henkinen väkivalta ja kannustava vuorovaikutus

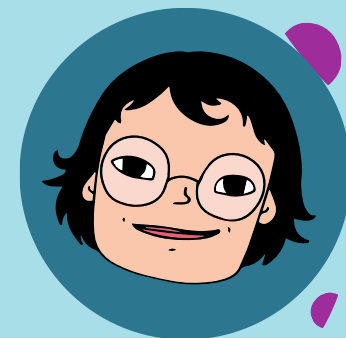
Alaseminaari tiistaina 3.10.2023

LUPA LOISTAA 3.-4.10.2023

Henkinen väkivalta ja kannustava vuorovaikutus

Alaseminaarissa pohdimme lapsiin kohdistuvaa henkistä väkivaltaa ja kannustavaa vuorovaikutusta. Tarkastelemme henkisen väkivallan ilmiötä sekä ammattilaisten tunnistamisen ja puuttumisen haasteita. Väkivaltaan puuttumisen tavalla ja auttamistyön suhdeperustaisuudella on merkitystä. Perehdymme alaseminaarissa ICDP-Kannustava vuorovaikutus -ohjelmaan, joka perustuu ihmisten voimavaroihin, suhteisiin ja empatiaan. Tavoitteenamme on käydä yhteistä keskustelua siitä, kuinka suojelemme lapsia heidän kohtaamaltaan henkiseltä väkivallalta ja miten vahvistamme sensitiivistä ja kannustavaa vuorovaikutusta.

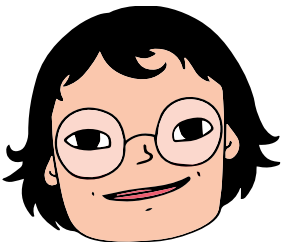
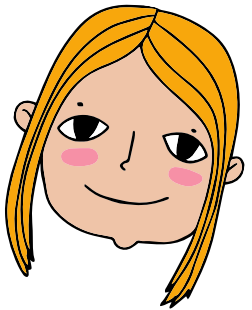
- Eija Paavilainen, professori, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta, Tampereen yliopisto
- Tiina Muukkonen, kehittämispäällikkö, Ensi- ja turvakotienliitto
- Miia Ståhlberg, erityisasiantuntija, Terveystieteiden tutkimuskeskus, Tampereen yliopisto
- Pamela Antila, kehityspsykologian asiantuntija, perhehoito, Pohjanmaan hyvinvointialue
- Jenni Silvennoinen, erityistyöntekijä, Turun ensi- ja turvakoti ry.
- Annukka Paasivirta, erityisasiantuntija, Lastensuojelun Keskusliitto

Mikä on haasteellisinta henkiseen väkivaltaan puuttumisessa?

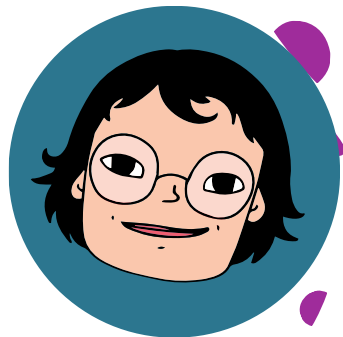

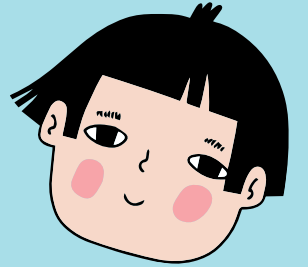
Pohdi pieni hetki itsekseesi ja vastaa osoitteessa [menti.com](https://www.menti.com)

Alaseminaarin ohjelma

- Klo 13 Mikä on haasteellisinta henkiseen väkivaltaan puuttumisessa?
Annukka Paasivirta
- Klo 13.10 Henkinen väkivalta ilmiönä
Eija Paavilainen
- Klo 13.25 Henkisen väkivallan tunnistamisen ja puuttumisen haasteita
Tiina Muukkonen ja Miia Ståhlberg
- Klo 13.45 ICDP Kannustava vuorovaikutus –ohjelma
Pamela Antila ja Jenni Silvennoinen
- Klo 14.10 Yhteistä keskustelua

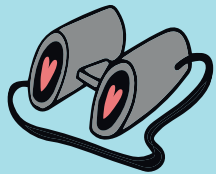
Henkinen väkivalta ilmiönä

Eija Paavilainen, professori, TtT

Tampereen yliopisto, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta/Terveystieteiden yksikkö

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue

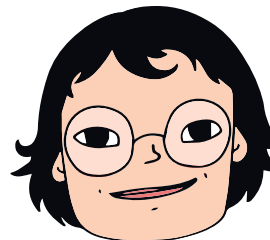
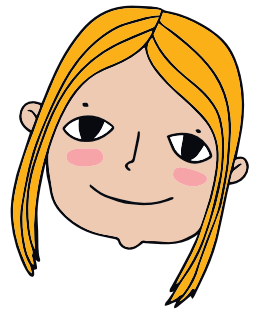
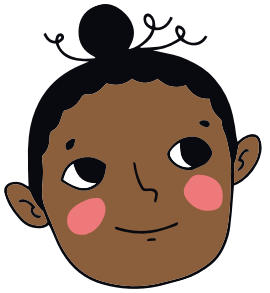
LUPA LOISTAA 3.-4.10.2023

Mitä henkinen väkivalta/kaltoinkohtelu on

(Glaser 2011, Laajasalo ym. 2019, Wolfe & Mclsaac 2011)

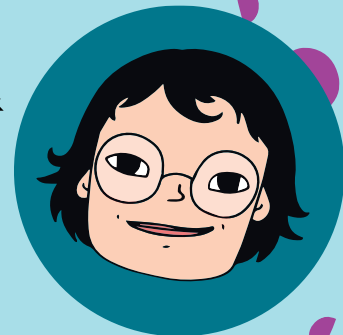
- Toimintaa ja käyttäytymistä tai toiminnan puutetta, joka voi olla tahallista mutta myös tiedostamatonta tai tahatonta
- Käyttäytymismallit tai toimintatavat muodostavat jatkumon, jonka toisessa päässä on hyvä vanhemmuus, johon toisinaan saattaa sisältyä lapsen kannalta vahingollisia yksittäisiä tilanteita, jotka kuitenkin ovat vakavuusasteeltaan lieviä.
- Janan ääripäässä on voimakkaasti lapsen kasvua ja kehitystä vahingoittavia, henkiseksi väkivallaksi määriteltäviä tekoja
- Henkistä väkivaltaa on esimerkiksi: pelottelu, uhkailu, torjuminen, eristäminen, piittaamattomuus, tarpeiden laiminlyönti, nimittely, vähättely, parisuhdeväkivallan näkemiselle altistaminen, kiusaaminen, kykenemättömyys tukea lasta
- Todennäköisesti henkinen väkivalta on lapsiin kohdistuvan väkivallan muodoista yleisin ja lisääntymään päin, mutta erittäin vaikea sanoa paljonko sitä oikeasti on

Henkisen väkivallan seurauksia lapselle

(Norman ym. 2012)

- **Kaikki väkivallan ja kaltoinkohtelun muodot ovat suuri riski lapsen terveydelle ja hyvinvoinnille, jopa hengelle**
- On vaikea erottaa mitä seuraa erityisesti henkisestä kaltoinkohtelusta, mutta saattaa olla jopa vahingollisempaa kuin esimerkiksi fyysinen väkivalta
- Estää normaalin fyysisen, henkisen ja sosiaalisen kehityksen
- Heikentää oppimista, vaikuttaa käyttäytymiseen
- Luo tapahtumien sarjan, joka johtaa stressiin ja aiheuttaa muutoksia esimerkiksi lapsen ja nuoren kehittyvässä hermo-, verenkierto-, immuuni- ja metabolisessa systeemissä
- Viime aikoina alettu kiinnittää lisääntyvää huomiota lapsen laiminlyöntiin ja henkiseen kaltoinkohteluun; **vanhemmilla ei välttämättä ole tietoa mitä nämä arjessa tarkoittavat ja mitä ne aiheuttavat lapselle**
- Samoin huomio kiinnitetään ylisukupolvisuuteen sekä ACEs –ilmiöön (Adverse Childhood Experiences), mikä viittaa useimmiten lapsen kaltoinkohteluun
- => Kaltoinkohtelun riskioloista tietäminen ja niiden huomiointi on tärkeää (Rantanen, Flinck & Paavilainen 2022)

Seurauksia lapselle

- epävarmuutta, hermostuneisuutta
- vaikeuksia hallita tunteita ja voimakkaita tunteenpurkauksia
- vaikeuksia luoda tai ylläpitää suhteita
- ikään sopimatonta käytöstä tai kielenkäyttöä
- ylituttavallista käytöstä tuntemattomien kanssa
- kiintymyksen puutetta omaan vanhempaan tai
- toisten lasten tai eläinten aggressiivista tai julmaa kohtelua

Henkisen väkivallan tunnistamisen erityispiirteet

(Laajasalo ym. 2019)

- Vaikeaa mitata, tunnistaa ja ottaa puheeksi: ei ole selkeitä merkkejä eikä uhri aina myöhemminkään tunnista itse tulleen henkisesti kaltoinkohdelluksi
- Miten voi erottaa sen mikä on henkistä kaltoinkohtelua siitä mikä on ”vain tilapäistä” tai toimimatonta lapsen kasvattamista?
- => Toiminnan säännöllisyys, vakavuus, lapselle koitua haitta?
- Perheen kokonaistilanteen moniammatillinen selvitys tärkeää: riskiolot, ympäristö, vanhemmat, perheeseen ja lapseen liittyvät tekijät (Rantanen, Flinck & Paavilainen 2022)
- Puuttumisessa keskeisenä lähtökohtana myönteisen kasvatuksen vahvistaminen
- Huolta herättävissä tilanteissa niitä käsitellään yhdessä asiakkaan kanssa: mitä on vanhemman toiminnan taustalla, miten hän selittää käyttäytymistään, miten hän pystyy arvioimaan omaa toimintaansa, mitä vaihtoehtoisia tapoja on ja miten niitä voi ottaa käyttöön
- Eteneminen tilanteen mukaan

Kirjallisuutta

- Bekaert S, Paavilainen E, Schecke H, Baldacchino A, Jouet E, Zabłocka-Żytka L, Bachi B, Bartoli F, Carrà G, Cioni RM, Crocamo C, Appleton J. Family members' perspectives of child protection services, a metasynthesis of the literature. *Children and Youth Services Review* **2021**, 128, 106094. DOI: [10.1016/j.chidyouth.2021.106094](https://doi.org/10.1016/j.chidyouth.2021.106094)
- Glaser D. 2011. How to deal with emotional abuse and neglect –Further development of a conceptual framework (FRAMEA). *Child Abuse & Neglect* 35: 866-875.
- Laajasalo T, Paavilainen E, Järvillehto V, Keiski P. 2019. Henkinen väkivalta ja laiminlyönti. Teoksessa: Väkivallaton lapsuus. Korpilahti Ulla ym. (toim.) Sosiaali- ja terveysministeriö 2019: 27, Helsinki, ss. 190-197.
- Norman R, Byambaa M, De R, Bitchart A, Scott A, Vos T. The long-term health consequences of child physical abuse, emotional abuse, and neglect: A systematic review and meta-analysis. *PLoSMed* 9(11): e1001349.
- Leppäkoski T, Vuorenmaa M, Paavilainen E. Families of four-year-old children experiencing violence: A national survey of parents and public health nurses on help and support. *Child Abuse Review* 2023; e2847 <https://doi.org/10.1002/car2847>
- Paavilainen E, Nieminen I, Rantanen H, Kaunonen M. Lapsiperheammattilaisten tiedot ja taidot lasten kaltoinkohtelun riskin tunnistamisessa. *Hoitotiede* **2022**; 34 supplementtinumero: s39-s52.
- Rantanen H, Nieminen I, Kaunonen M, Jouet E, Zabłocka-Żytka L, Viganò G, Crocamo C, Schecke H, Zlatkute G, Paavilainen E. Family Needs Checklist: Development of a mobile application for parents with children to assess the risk for child maltreatment. *International Journal of Environmental Research and Public Health* **2022**; 19(16), 9810; <https://doi.org/10.3390/ijerph19169810>
- Rantanen H, Flinck A, Paavilainen. National Clinical Practice Guideline, Nursing Research Foundation, 2022: <https://www.hotus.fi/wp-content/uploads/2022/06/hoitosuositus-lasten-kaltoinkohtelu-eng-web.pdf>
- Wolfe DA, McIsaac C. 2011. Distinguishing between poor/dysfunctional parenting and child emotional maltreatment. *Child Abuse & Neglect* 35: 802-813.

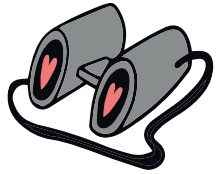
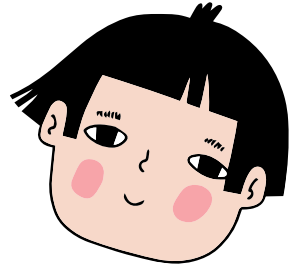
KIITOS!

eija.paavilainen@tuni.fi

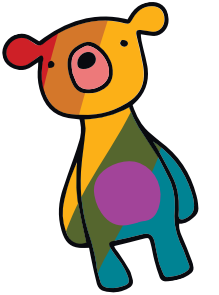
Lisätietoa henkisestä väkivallasta/kaltoinkohtelusta:

<https://ensijaturvakotienliitto.fi/tukea-ammattilaiselle/perhe-ja-lahisuhdevakivalta/henkinen-vakivalta/>

Henkisen väkivallan tunnistamisen ja puuttumisen haasteita

LUPA LOISTAA 3.-4.10.2023

ENSI- JA
TURVAKOTIEN
LIITTO

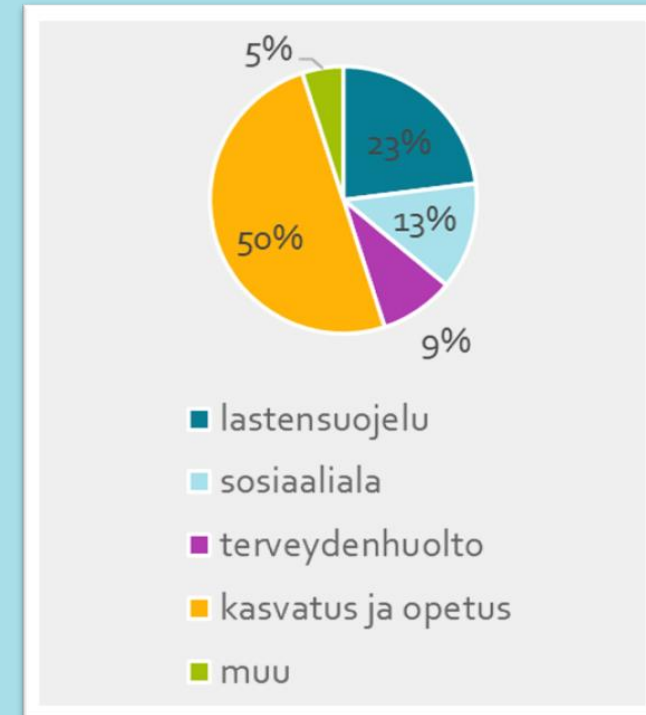

Barnahus

Tiina Muukkonen, Ensi – ja turvakotien liitto
Miia Ståhlberg, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

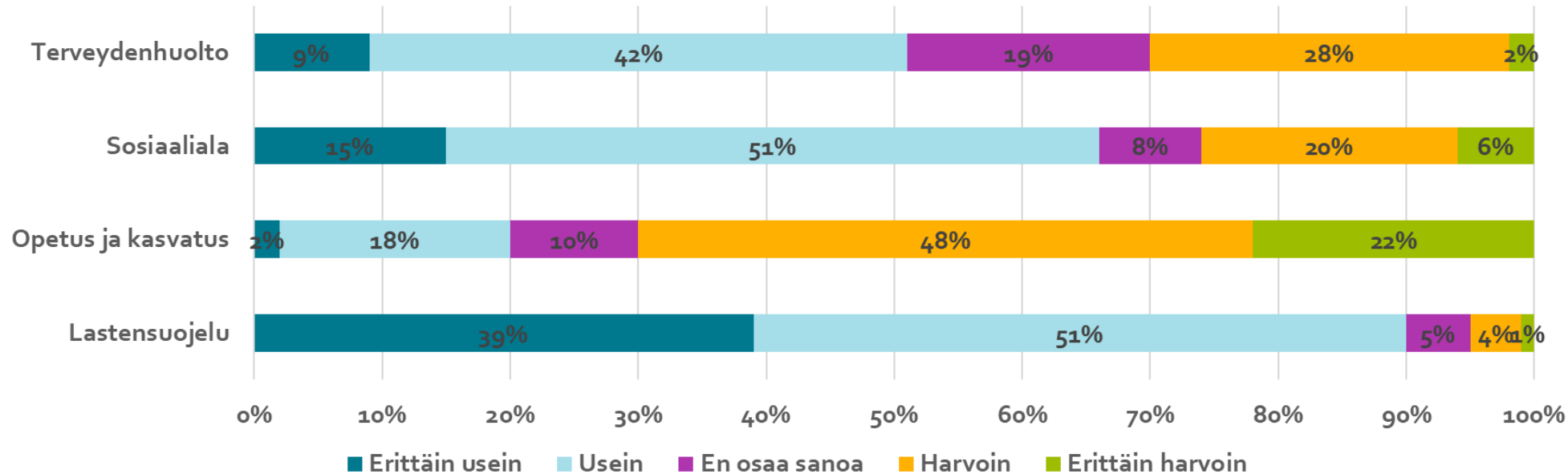
Uskalla nähdä -kysely

- Lasten ja perheiden kanssa työskenteleville ammattilaisille suunnattu kysely henkisestä väkivallasta.
- Lastensuojelun Keskusliitto, Ensi- ja turvakotien liitto, Tampereen yliopiston hoitotiede sekä Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen Barnahus-hanke toteuttivat kyselyn ajalla 29.11.2021 – 7.1.2022.
- Vastauksia **565** kpl
- Vastaaajilta kysyttiin kuinka usein he ovat kohdanneet lapseen kohdistuvaa henkistä väkivaltaa, sen tunnistettavuutta ja siihen puuttumista, millaista tietoa, puuttumisen keinoja ja työkaluja he tarvitsisivat.

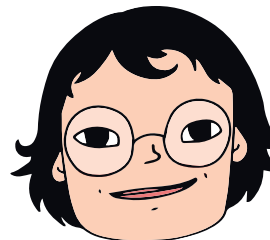
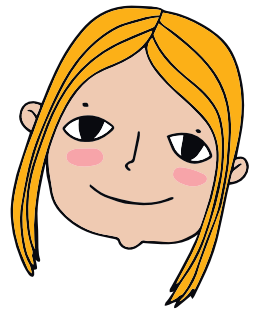
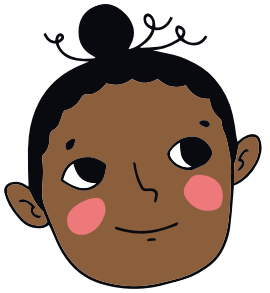
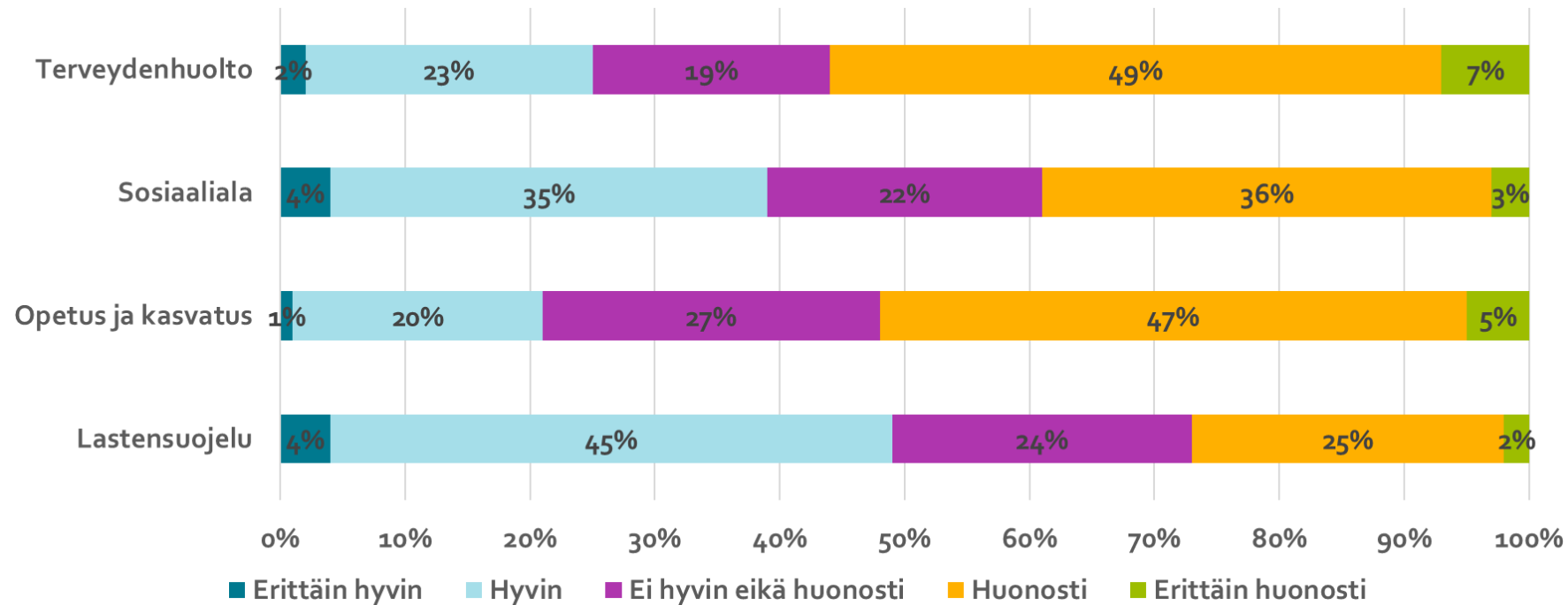
Kuinka usein olet kohdannut työssäsi lapsen kohtaamaa henkistä väkivaltaa?

Lastensuojelun ammattilaisista 90% on kohdannut työssään lapsen kokema henkistä väkivaltaa usein tai erittäin usein.

Kuinka hyvin mielestäsi lapsen kohtaama henkinen väkivalta on tunnistettavissa?

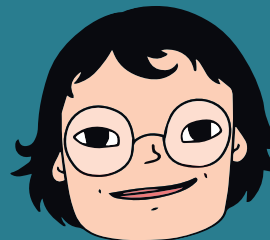
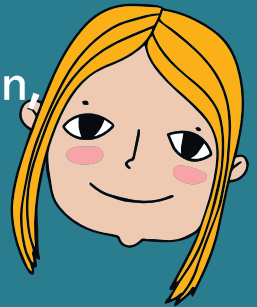
27% lastensuojelun ammattilaisista tunnistaa huonosti/erittäin huonosti ja 24% ei hyvin eikä huonosti.

Miten lapset ja vanhemmat tunnistavat lapseen kohdistuvaa henkistä väkivaltaa?

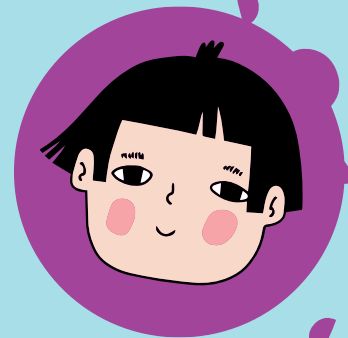
- Sekä Kouluterveyskyselyyn ja Lapsiuhritutkimukseen vastanneista lapsista iso osa on tunnistanut kokeneensa henkistä väkivaltaa kotonaan
  - 32% kutosluokkalaisista
  - 48% ysiluokkalaisista
- Tutkimuksessa tunnistamisen välineenä käytetään henkisen väkivallan pilkkomista teoiksi, esim.
  - KTK: kieltäytyminen puhumasta, sanallinen loukkaaminen, nöyryyttäminen, nolaaminen, hylkäämisellä uhkaaminen, yksin jättämisellä uhkaaminen
  - Lapsiuhritutkimus: murjottaminen, haukkuminen, nälviminen, kiroileminen, esineiden heittäminen/lyöminen, väkivallalla uhkaaminen
  - Vanhemmilta kysytty (Ellonen & Kääriäinen 2010): lapselle huutaminen/kirkuminen, lapsen haukkuminen, väkivallalla uhkaaminen, lapsen jättäminen huomiotta

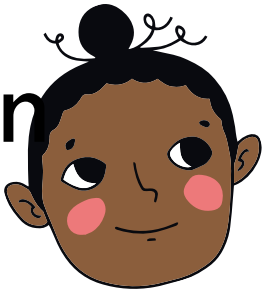

Erilaisia lähestymistapoja väkivallan tunnistamiseen ammattilaisille

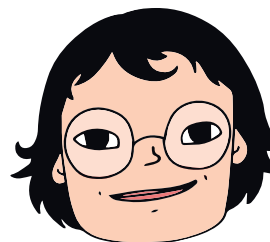
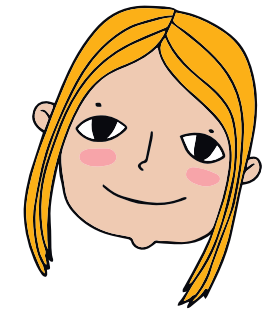
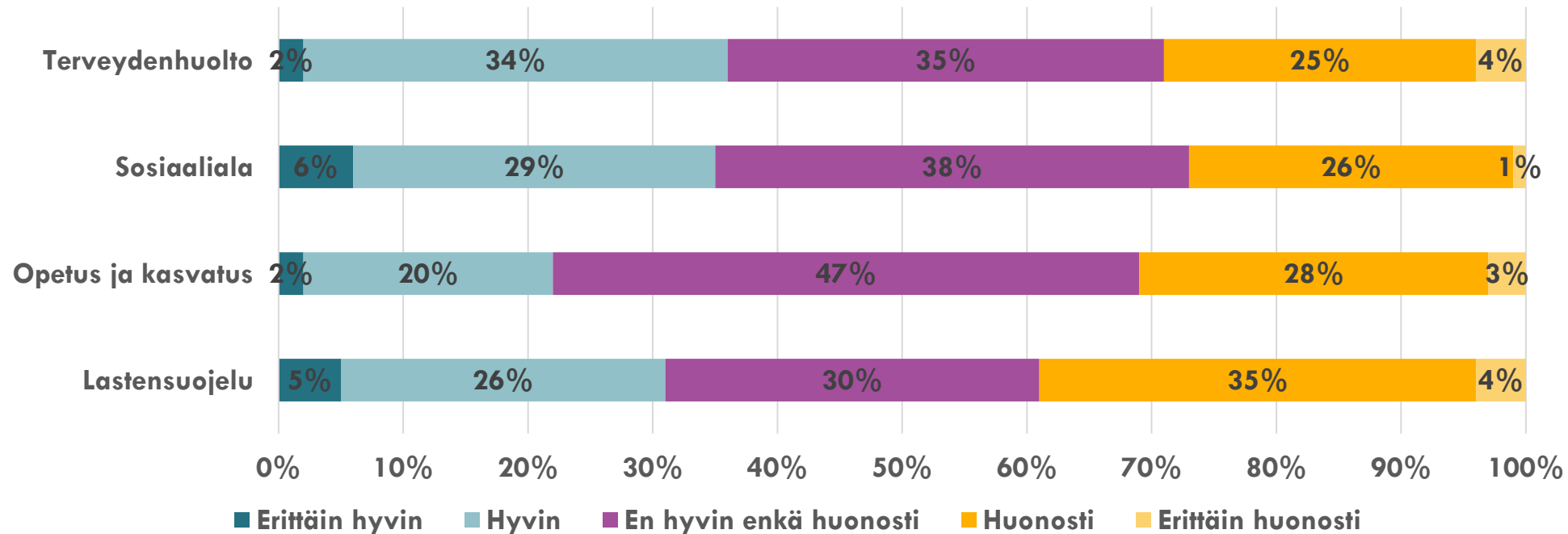
- **Lapsen tarkka kuvaus arjestaan tekee paljon näkyväksi**
  - Arjen ikätasoisuus
  - Lapsen tarpeista huolehtiminen vs. niiden laiminlyöminen
- **Lapsen kuvaus myös konflikti- ja kasvatustilanteista**
  - Pilkkominen!
  - Mitä sanotaan ja tehdään kun riidellään tai ollaan vihaisia?
  - Vuorovaikutuksen ikätasoisuus
- **Tunnetason huomiointi**
  - Miltä väkivalta tuntuu? Pelottavalta? Nöyryyttävältä? Alistavalta?
  - Turvalliset kasvatuskäytännöt eivät pelota
- **Havainnointi**
  - Miltä lapsen ja vanhemman välinen vuorovaikutus näyttää minusta? Entä muista lapsen ja perheen tuntevista ammattilaisista? Miltä se näyttää päiväkodissa kun isä tuo ja hakee?

Miten pystyt puuttumaan lapsen kohtaamaan henkiseen väkivaltaan?

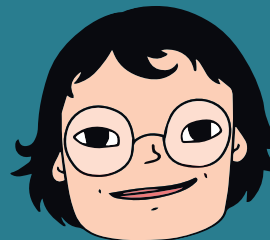
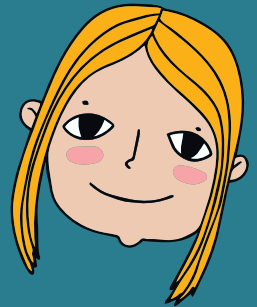

31% lastensuojelun ammattilaisista kokee pystyvänsä puuttumaan hyvin/erittäin hyvin lapsen kohdistuvaan henkiseen väkivaltaan.

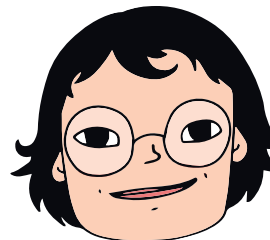
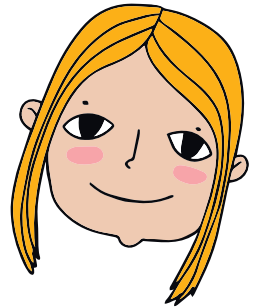
Henkiseen väkivaltaan puuttuminen ja turvallisuuden tukeminen

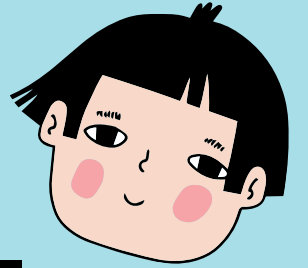
- Lapsen kanssa
  - Lapselle kokemus kuulluksi tulemisesta
  - Välitön palaute lapselle siitä mitä kuulet
  - Lapsen osallisuudesta huolehtiminen
  - Tietoa lapselle "ei oo ok toimia näin" tai "sulla on oikeus" sekä siitä, mitä tapahtuu
  - LOS peilaten lapsen arkeen
- Vanhempien kanssa
  - Kasvatuskäytäntöjen (hyvien ja korjattavien) läpikäyminen
  - Palaute, hyvien vahvistaminen ja korjattavien nimeäminen
  - Selkeä kanta väkivallan vastaisuudesta
- Yhteistyökumppanien kanssa
  - Kysyminen henkisen väkivallan tunnistamisesta
  - Tiedon vaihto
  - Yhdenmukaiset toimet puuttumiseen ja tukemiseen

Lähteet

- Ellonen, Noora; Kääriäinen, Juha (2010) Alle kouluikäisiin lapsiin kohdistuvan väkivallan tutkiminen itseilmoitusmenetelmällä – pilottitutkimus
- Paasivirta, Annukka; Holmi, Laura; Ståhlberg, Miia; Laajasalo, Taina (2022) Uskalla nähdä : lapsiin kohdistuvan henkisen väkivallan tunnistamisen ja puuttumisen haasteet ammattilaisten silmin
- Kouluterveyskyselyn tulokset 2021
- Mielityinen, Laura; Hautamäki, Sari; Hakala, Venla; Fagerlund, Monica; Ellonen, Noora (2023) Lasten ja nuorten väkivaltakokemukset 2022 : Määrät, piirteet ja niiden muutokset 1988–2022

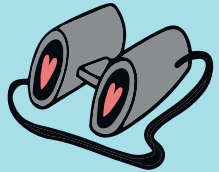

ICDP-Kannustava vuorovaikutus- ohjelma

(ICDP=International Child Development Programme)

Pohjanmaan hyvinvointialueen sijaishuollossa

LUPA LOISTAA 3.-4.10.2023

ICDP-Kannustava vuorovaikutus-ohjelman avulla voimme:

- Edistää myönteistä käsitystä lapsesta ja myönteistä suhtautumistapaa lapseen
- Lisätä sensitiivisyyttämme ymmärtää ja vastaanottaa lapsen ajatuksia, tunteita, kokemuksia, aikomuksia, päämääriä ja motiiveja
- Edistää hyvää, positiivista vuorovaikutusta ja luoda lapseen läheisen, kannustavan ja lapsen kehitystä tukevan suhteen
- Kehittää kykyämme kohdata lapsi häntä kunnioittaen
- Kiinnittää enemmän huomiota lapsen vahvuuksiin, eikä heikkouksiin ja puutteisiin
- Oppia tunnistamaan omat ja muiden vahvuudet
- Toteuttaa YK:n Lapsen oikeuksien sopimusta arjessa

ICDP-Kannustava vuorovaikutus-ohjelman osatekijät

- Aikuisen käsitys lapsesta
- Ohjelman selkäranka; Kolme dialogia ja kahdeksan vuorovaikutusteemaa
- Sensitiivisyyden lisäämisen periaatteet
- Implementoinnin periaatteet
- Sovellukset erityisille ryhmille

Aikuisen käsitys lapsesta

- ICDP-ohjelma pyrkii selvittämään käsityksiämme lapsesta ja vaikuttaa niihin.
- Ohjelma pyrkii luomaan ja vahvistamaan myönteisiä käsityksiä lapsesta
- Jos huomaamme, että, ohjaajalla, perhehoitajalla, vanhemmilla tai muilla aikuisilla lapsen ympärillä on negatiivinen käsitys lapsesta, yritämme vaikuttaa käsityksiin.

Kolme dialogia ja kahdeksan vuorovaikutusteemaa

Tunnepohjainen dialogi

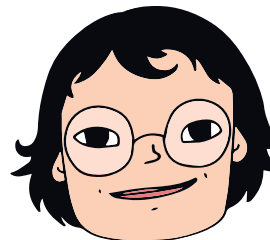
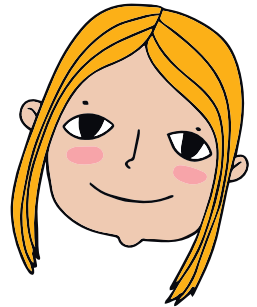
- 1) Osoita, että pidät lapsesta
- 2) Seuraa lapsen aloitteita
- 3) Pidä yllä läheistä vuoropuhelua
- 4) Kannusta ja anna tunnustusta

Merkityksiä luova ja avartava dialogi

- 5) Auta lasta keskittymään yhteiseen huomion kohteeseen
- 6) Luo merkityksiä lapsen kokemuksille
- 7) Laajenna, selitä ja rikastuta

Säätelävä dialogi

- 8 a Suunnittele askel askeleelta
- 8 b Anna tukea sopivasti
- 8 c Käytä säätelyä tukena tilanteita ja tuttuja rutiineja
- 8 c Säätelä rajoja myönteisellä tavalla

ICDP-Kannustava vuorovaikutus-ohjelman toteutus Pohjanmaan hyvinvointialueen sijaishuollossa

Lastensuojelun asumisyksikkö (Mäntykoti)

- 7 paikkaa
- Lastenkodin johtaja
- Johtava ohjaaja
- Suurtaloukokki
- 9 ohjaajaa
- Kohderyhmä: Alakouluikäisistä itsenäistyviin nuoriin

Perhehoitotiimi

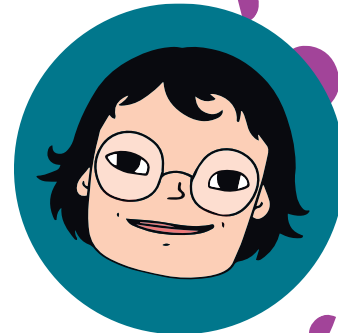
- Perhehoidon johtaja
- Perhehoidon sosiaalityöntekijä (2 kpl)
- Perhehoidon sosiaaliohjaaja (3 kpl)
- Kehityopsykologian asiantuntija
- Tukiperhe- ja tukihenkilötoiminnan ohjaaja
- +
- Lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä (4 kpl)

24.10.2023

Pamela Antila, Perhehoito, Pohjanmaan hyvinvointialue

Miten vahvistamme sensitiivisyyttä laitoshoidossa?

- Koko tiimi osallistunut Taso 1 – koulutukseen
- ICDP-ohjaus/implementointi kerran kuussa tiimille
- Tavoitteena ylläpitää ICDP suhtautumistapaa ja:
  - Vahvistaa ohjaajien myönteistä suhtautumista lapseen
  - Aktivoida ohjaajien vuorovaikutusta suhteessa ICDP- vuorovaikutusteemoihin
  - Vahvistaa ohjaajan jo olemassa olevaa osaamista
  - Sanallistaa ja kuvata hyvää vuorovaikutusta ja hoivaa
  - jakaa positiivisia kokemuksia ja vuorovaikutushetkiä ryhmässä

Miten vahvistamme sensitiivisyyttä-perhehoidossa?

- 1) Luodaan positiivinen ja luottamuksellinen suhde perhehoitajaan
- 2) Vahvistetaan perhehoitajien ja lapsen ympärillä olevien aikuisten myönteistä suhtautumista lapseen
- 3) Aktivoidaan perhehoitajien vuorovaikutusta suhteessa ICDP-vuorovaikutusteemoihin
- 4) Huomataan ja vahvistetaan perhehoitajan jo olemassa olevaa osaamista
- 5) Sanallistetaan ja kuvataan hyvä vuorovaikutus ja hoiva
- 6) Jaetaan kokemuksia ryhmässä tarjoamalla ICDP – ryhmiä uusille perhehoitajille vuosittain
- 7) Välitetään asioita henkilökohtaisella ja eläytyvällä tavalla

Perhehoitajien kokemuksia ICDP-ryhmästä

"Ajatuksia herättävä"

"Olen oppinut ymmärtämään lasta paremmin"

"Miettii, miten suhtautuu asioihin ja miten voisi toimia toisin"

"Tarpeellisempi kuin synnytysvalmennus"

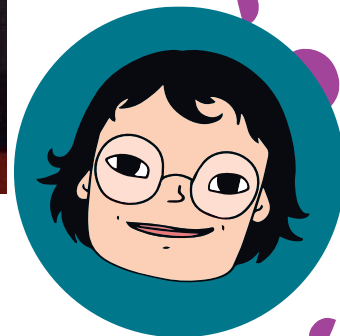
"Omien lapsuuden kokemusten peilaaminen" miltä lapsesta on tuntunut"

"Tietous omaa toimintaa kohtaan lisääntynyt ja sitä kautta voi muuttaa omaa toimintaansa paremmaksi."

"Ajatukset kääntyy eri lailla, näkee tilanteita eri kantilta"

"Tosi hyödyllinen, herättää paljon ajatuksia miten voi soveltaa käytäntöihin"

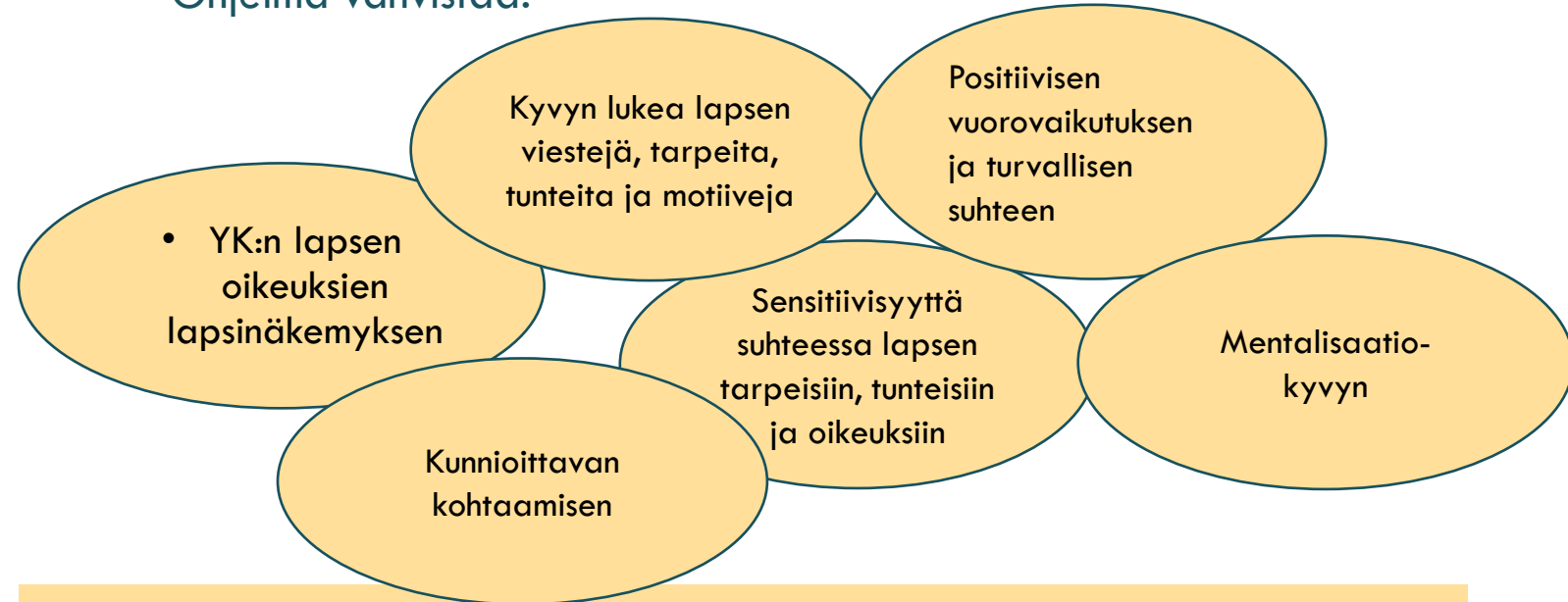
"Olen ymmärtänyt, että puhumalla lapselle ystävällisesti saan hänet toimimaan toivomallani tavalla"

Mäntykodin kokemuksia ICDP-ohjelmasta

Ohjelma vahvistaa:

”Olen oppinut sanoittamaan lapsen tunteita ja ajattelen nykyään ettei mitään lapsen tunnetilaa tai ajatusta voi vähätellä, vaan niistä keskustellaan yhdessä”

Kiitos!

ICDP-Kannustava vuorovaikutus-ohjelma

www.icdp.fi

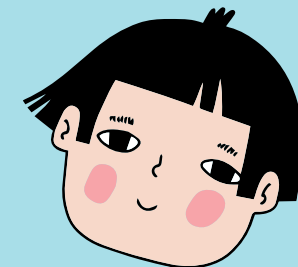
Facebook/Instagram: ICDP Finland

24.10.2023

Pamela Antila, Perhehoito, Pohjanmaan hyvinvointialue

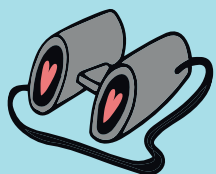

Henkinen väkivalta ja kannustava vuorovaikutus

ICDP-ohjelman soveltaminen Ensikoti Pinjassa

LUPA LOISTAA 3.-4.10.2023

Ensikoti Pinja

Ensikoti Pinja on osa valtakunnallista Pidä Kiinni ® - hoitojärjestelmää, jonka ensikodit ovat erikostuneet vauvalähtöiseen päihdekuntoutukseen.

TAVOITTEET

- sikiövaurioiden ehkäiseminen ja minimiominen tukemalla vanhempien päihteettömyyttä raskauden aikana
- vanhempien päihteettömyyden tukeminen vauvan syntymän jälkeen
- toimivan vuorovaikutuksen syntyminen vanhempien ja vauvan välille
- vauvan terve kehitys
- arkielämän taitojen hallinta, jotta vanhempi selviytyy päivittäisestä elämästä lapsensa kanssa päihteittä ja vauvan hyvinvointia tukevalla tavalla

Kaiken työskentelyn lähtökohtana on turvallisuus

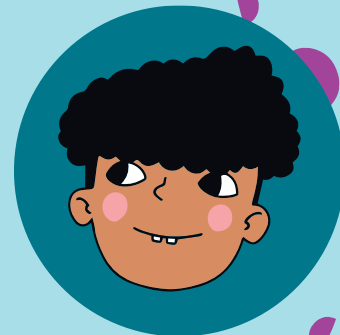
Yhteisön säännöt – Pinja on vauvojen koti

- Pinjan tärkein tehtävä on taata lapsen turvallinen ja terve kehitys. Pinjan säännöt ja käytännöt on luotu tukemaan tätä tehtävää.
- Ydinsäännöt: Päihteidenkäyttö, väkivalta ja sillä uhkaaminen sekä kaikenlainen epäasiallinen käyttäytyminen ovat kiellettyjä ja niihin puututaan aina.

Suhteen rakentaminen vanhempaan – luottamuksen kasvaminen

- Empatia ja sensitiivisyys – “Olet turvassa.”
- Hyvän ja hankalan peilaaminen – “Et jää yksin selviytymään.”
- Puuttuminen ja pysäyttäminen – “Uskallan olla vierelläsi myös hankalina aikoina.”

Kaikki vanhemmat haluavat lapselleen hyvää

- Autetaan vanhempaa ymmärtämään omaa ja lapsen toimintaa sekä mieltä sen takana.
- Oma tarina, miten se vaikuttaa tähän päivään? Millaista vanhemmuutta on saanut omilta vanhemmiltani? Mitä hyvää haluaa säilyttää omassa vanhemmuudessa? Mitä tehdä toisin?
- Hyvän näkeminen ja sen vahvistaminen

Vanhemman käsitys lapsesta, lapsi vanhemman mielessä

Lapset tykkävät kuulla tarinoita itsestään.

Kirjoita lapsellesi lyhyt tarina:

Kannustava
palaute

Ihaninta
lapsessani on

Meidän läheisiä
hetkiämme ovat:

Lapseni on kiinnostunut...
Olimme yhdessä innostuneita,
kun...

YHTEISTÄ KESKUSTELUA

Kuinka suojelemme lapsia heidän kohtaamaltaan henkisesti väkivallalta ja miten vahvistamme sensitiivistä ja kannustavaa vuorovaikutusta?

Pienet porinat
5 min:

**Mitä käytännön
tekoja voimme
tehdä omassa
tiimissä
seuraavaksi?**

Jakakaa
vastaus
menti.com

